

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/130/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4210206297
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2012:4210206297.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Bratislava, Metodova 8, IČO: 35 697 270, zastúpený Mgr. Martinom Katriakom, advokátom so sídlom Bratislava, Dr. Vladimíra Clementisa 10, proti odporcovi: C. C., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom T., E. 2917/21, t. č. na neznámom mieste, zastúpený opatrovníčkou Mgr. Angelikou Piskalíkovou, vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Nové Zámky, o zaplatenie 669,97 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno, zo dňa 07. marca 2012, č. k. 13C/354/2011 - 84, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 669,97 eura s 8,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 669,97 eur od 28.08.2008 až do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Zároveň určil, že zmluvná podmienka uvedená v bode 2.5 Dodatku k Zmluve o pripojení - č. zmluvy: A1820481 z 01.10.2007 ako aj Dodatku k Zmluve o pripojení - č. zmluvy: A1820533 z 03.10.2007, je neprijateľná. O trovách konania rozhodol tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania na účet právneho zástupcu žalobcu vo výške 268,97 eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (v znení účinnom do 31. 10. 2008), § 53 ods. 1, 2, 4 Občianskeho zákonníka (v znení do 31. 12. 2007), § 54 ods. 1, 2, § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 42 ods. 1 písm. a), § 43 ods. 1, 2, ods. 3 písm. c), ods. 5 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách, § 101 OSP, ako aj zisteným skutkovým stavom, za základe čoho mal za preukázané, že odporca porušil podmienky zmlúv o pripojení uzavretých podľa § 43 zákona č. 610/2003 Z.z., ktoré boli s poukazom na predmet činnosti navrhovateľa aj zmluvami spotrebiteľskými podľa § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 12. 2007. Odporca riadne a včas nezaplatil faktúry navrhovateľa ako dodávateľa za mesačné poplatky a poskytnuté hlasové a nehlasové služby v úhrnnej výške 288,96 eura, v dôsledku čoho navrhovateľ odpojil odporcu dňa 09. 06. 2008 a účinne odstúpil od zmlúv v zmysle ust. § 43 ods. 5 zákona č. 610/2003 Z.z. Súd majúc za preukázané, že odporcovi boli poskytnuté plnenia vo výške 288,96 eura, považoval nárok navrhovateľa v tejto časti za dôvodný. Okrem toho mal za preukázané, že navrhovateľ si uplatnil aj nárok na zmluvnú pokutu z dôvodu omeškania odporcu s úhradou faktúr za poskytnuté služby, a to v úhrnnej výške 381,01 eura. Podľa názoru súdu primeranosť zmluvnej pokuty je potrebné posudzovať predovšetkým z pohľadu jej účelu, okolností, za ktorých bola dojednaná, výšky zabezpečovaného záväzku. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že v danom prípade zmluvná pokuta predstavuje neprimeranú sankciu za nesplnenie záväzku odporcu ako spotrebiteľa. Vzhľadom na uvedený nepomer predmetnej zmluvy (2 x 331,94 eura) a zabezpečovaného peňažného záväzku odporcu (288,96 eura), ako aj vzhľadom na jednostrannú povinnosť odporcu zaplatiť zmluvnú pokutu a najmä nemožnosť odporcu ovplyvniť text zmluvných dojednaní v navrhovateľom vopred formulovanom tlačive Dodatku k zmluve o pripojení, súd zmluvné dojednania o povinnosti odporcu zaplatiť zmluvnú pokutu vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení do 31. 12. 2007, ktorá je s poukazom

na ust. § 53 ods. 4 citovaného zákona neplatná ako celok. Dodal, že v danom prípade nemožno moderovať - znížiť - neplatne dojednanú zmluvnú pokutu na výšku pultovej ceny mobilných telefónov zakúpených odporcom za zľavnenú cenu. Svoj záver oprel aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5M Cdo 20/2009 zo dňa 25. 01. 2011. Z uvedeného dôvodu súd, poukazujúc pritom na viaceré rozhodnutia okresných a krajských súdov, v súlade s ust. § 153 ods. 3 OSP aj bez návrhu určil, ktorú zmluvnú podmienku považuje za neprijateľnú. Ďalej súd považoval za dôvodný návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie sumy prevyšujúcej sumu 288,96 eura a to až do sumy 669,97 eura, pretože odporcovi v dôsledku zrušenia zmluvy od začiatku z dôvodu účinného odstúpenia od zmluvy zo strany navrhovateľa, vznikla povinnosť vrátiť navrhovateľovi poskytnutú zľavu z predajnej ceny mobilného telefónu Nokia 5200 vo výške 165,61 eura a z predajnej ceny mobilného telefónu Sagem my850C vo výške 215,40 eura titulom bezdôvodného obohatenia. S poukazom na uvedené súd zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 669,97 eura a v súlade s nariadením vlády č. 87/1997 Z. z. a ust. § 517 ods. 1, 2 OZ priznal navrhovateľovi aj úrok z omeškania vo výške 8,5% ročne z prisúdenej sumy odo dňa 28. 08. 2008 do zaplatenia. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý bol v konaní úspešný, priznal náhradu trov konania vo výške 268,97 eura, pozostávajúce z náhrady zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 40,- eur (po vrátení časti vo výške 10,37 eura z pôvodne zaplateného súdneho poplatku za návrh vo výške 57 eura) a náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 228,97 eura.

Rozsudok v časti, v ktorej súd určil zmluvnú podmienku za neprijateľnú, napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ, ktorý žiadal rozsudok súdu prvého stupňa v tejto časti zrušiť. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, ako aj namietal, že súd nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav veci. Uviedol, že súd síce pristúpil ex offio k posudzovaniu zmluvných podmienok v zmysle predpisov na ochranu spotrebiteľa, avšak nesprávne, pretože sa nevysporiadal so základnými požiadavkami stanovenými Občianskym zákonníkom, Smernicou rady 93/13/EHS a 05. 04. 1993. Podľa názoru navrhovateľa bol súd povinný skúmať okolnosti, za ktorých bola zmluva - Dodatok uzatvorený. Poukázal na to, že medzi účastníkmi boli uzatvorené štyri zmluvy o pripojení, pričom dve boli uzatvorené spolu s dodatkami, v zmysle ktorých odporca získal viacero výhod oproti poskytovaniu služieb iba podľa samotnej zmluvy o pripojení a podľa cenníka a aj možnosť kúpiť telefón za maloobchodnú cenu, čo však bolo podmienené prísnejšími podmienkami poskytovania telekomunikačných služieb, v rámci ktorých sa odporca zaviazal, že v prípade porušenia povinností vyplývajúcich zo Zmlúv o pripojení a z Dodatkov zaplatí zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eura (10.000,-Sk). Tým, že odporca nezaplatil vyúčtovanú cenu za poskytnuté služby, čo bolo v konaní preukázané, porušil svoju základnú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o pripojení a z dodatkov. Výška tejto zmluvnej pokuty pritom bola závislá predovšetkým od hodnoty telefónu, ktorý si účastník vybral. V tomto smere namietal, že súd sa nezaoberal ani skutočnosťou, že dané mobilné telefóny si mohol odporca kúpiť rovnako aj bez akejkoľvek sankcie za nedodržanie riadneho plnenia svojich povinností počas doby viazanosti, resp. ak nechcel byť viazaný hrozbou sankcie v takejto výške, mohol si vybrať lacnejší mobilný telefón taktiež za symbolickú cenu, s ktorým by bola spojená zmluvná pokuta v nižšej sume. Možnosťou voľby a prispôsobovania si zmluvných podmienok podľa vlastných možností a podmienok bolo podľa navrhovateľa jednoznačne zabezpečená individuálnosť dohody o konkrétnych častiach dodatku medzi oboma stranami, kedy spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok. Mal za to, že vzhľadom na skutkové okolnosti pri uzatváraní zmlúv mal odporca ako spotrebiteľ dostatočnú vyjednávaciu silu a mohol vplývať na obsah Dodatku, aj pokiaľ išlo o zmluvnú pokutu. Pokiaľ išlo o značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ako ďalší znak neprijateľnosti podmienok, dodal, že odporca ako spotrebiteľ samotným uzatvorením dodatku získal výhodu symbolickej kúpnej ceny mobilného telefónu. Záverom dodal, že výrok o neprijateľnosti zmluvnej podmienky je v danom prípade nadbytočný, pretože súd vyhovel návrhu v celom rozsahu a priznal navrhovateľovi peňažné plnenie z titulu bezdôvodného obohatenia zo strany odporcu a nie z titulu zmluvnej pokuty. Z uvedeného dôvodu považoval za nelogické, že súd zároveň posudzoval zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Opatrovníčka odporcu sa k odvolaniu písomne nevyjadрила.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP a po prejednaní veci bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods.

2 OSP dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa svojim postupom v konaní dopustil procesných pochybení, pre ktoré bolo potrebné rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods.1 písm. f), h) OSP zrušiť v celom rozsahu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa v tejto veci ustanovil odporcovi ako osobe na neznámom mieste podľa § 29 ods.2 OSP opatrovníčku, ktorá má odporcu v tomto konaní zastupovať a hájiť jeho práva a to zamestnankyňu súdu - vyššiu súdnu úradníčku, bez toho, aby pre tento postup boli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 29 ods. 2 OSP, pokiaľ neurobí iné opatrenia, môže súd ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať.

Podľa § 29 ods. 6 OSP, za opatrovníka súd ustanoví osobu pôsobiacu v rodinnom, pracovnom, kultúrnom, prípadne v inom prostredí, ktoré je účastníkovi blízke. Súd môže za opatrovníka ustanoviť aj obec. Súd nemôže ustanoviť za opatrovníka zamestnanca súdu, ktorý prejednáva vec; to neplatí vo veciach, v ktorých hodnota pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 500,- eur (ďalej len "drobné spory").

Podľa § 31 ods. 1 OSP, ustanovený zástupca má rovnaké postavenie ako zástupca na základe plnomocenstva pre celé konanie, pokiaľ nebol ustanovený len pre určité úkony.

Súd prvého stupňa sa neriadil vyššie uvedenými ustanoveniami a bez náležitého zistenia pobytu odporcu sa uspokojil s tým, že pobyt odporcu nie je možné zistiť a následne nesprávne postupoval, keď odporcovi ustanovil opatrovníka - pracovníčku toho istého súdu, napriek tomu, že v danom prípade nejde o drobný spor, a bez toho, aby sa zaoberal tým, či niektorí z rodinných príslušníkov odporcu nie je osobou vhodnejšou túto funkciu vykonávať. Takto súd prvého stupňa postupoval napriek tomu, že z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že odporca má manželku, dve deti a matku. Napokon je treba vytknúť súdu prvého stupňa aj to, že sa uspokojil iba s formálnym zastúpením odporcu, keďže súdom ustanovená opatrovníčka nijakým spôsobom nehájila záujmy zastúpeného, preto bol zmarený účel tohto inštitútu. Ustanovenie opatrovníka podľa § 29 a násl. patrí v Občianskom súdnom poriadku k inštitútu "Zástupcovia účastníkov". Pre tento druh zastúpenia platí ustanovenie § 31 OSP, podľa ktorého ustanovený zástupca má rovnaké postavenie ako zástupca na základe plnomocenstva pre celé konanie. Aj neprítomnému účastníkovi musí byť zaistená ochrana jeho záujmov a základných práv, preto bola zákonom ustanovená funkcia opatrovníka, aby dôsledne hájil záujmy neprítomného účastníka, čo predstavuje okrem iného štúdium spisu, podávanie vyjadrení a vedenie celého sporu za neprítomného tak, ako by takúto povinnosť bol povinný plniť zmluvný zástupca.

Osobu opatrovníka súd vyberá prednostne z prostredia, ktoré je blízke účastníkovi konania, ktorému sa má opatrovník ustanoviť. Pôjde najmä o osobu pochádzajúcu z rodinného, pracovného, kultúrneho, prípadne z iného prostredia, ktoré je účastníkovi blízke. Súd môže za opatrovníka ustanoviť aj obec - súd nemôže ustanoviť za opatrovníka zamestnanca súdu, ktorý prejednáva vec; to neplatí vo veciach, v ktorých hodnota pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania neprevyšuje 500,- eur (drobné spory). Takto formulovaný rámec pre ustanovenie zamestnanca opatrovníkom osobe neznámeho pobytu však môže nastúpiť za použitia princípu subsidiarity, až po vyčerpaní všetkých ostatných možností pre ustanovenie opatrovníka z okruhu do úvahy prichádzajúcich osôb. Predovšetkým by mali byť prešetrené všetky dostupné informácie o pobyte dotknutej osoby, ako aj nadviazanie priameho kontaktu s touto osobou, s tým, že súd by mal využívať možnosť ustanovovať za opatrovníka príslušníkov úzkej či širšej rodiny. Taktiež je dôležité, aby súd rešpektoval všetky procesné predpoklady, ktoré zákon s ustanovením opatrovníka spája, napr. zaoberať sa otázkou, či medzi opatrovníkom a osobou, ktorej záujmy zastupuje, neexistuje stret záujmov. Týmto rešpektovaním procesných predpokladov zo strany súdu sa v konečnom dôsledku zvyrazňuje aj jeho zodpovednosť za to, aby práva neprítomného účastníka boli dostatočne hájené, ktorej zodpovednosti sa súd nemôže zbaviť.

V predmetnej veci odvolací súd preskúmaním spisového materiálu a konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že súd prvého stupňa pochybil, keď nevykonal dostatočné šetrenie ohľadne pobytu odporcu. Odvolací súd poukazuje aj na nesprávny postup súdu prvého stupňa, ktorý predchádzal vydaniu uznesenia č.k. 13C/354/2011 - 65, zo dňa 16. 01. 2012 o ustanovení opatrovníka (Mgr. Angelika Piskalíková vyššia súdna úradníčka Okresného súdu Nové Zámky) odporcovi z dôvodu, že odporca sa zdržuje na neznámom mieste, pretože ustanoveniu opatrovníka musí vždy predchádzať dôsledné šetrenie toho, či sú dané všetky podmienky pre takýto procesný postu, pritom povinnosť zistiť, či pobyt účastníka konania je skutočne neznámy, zaťažuje súd. Navyše súd v rozpore s právnou úpravou ustanovil za opatrovníka zamestnankyňu toho istého súdu a to napriek tomu, že v konaní nešlo o drobný spor, t.j. hodnota pohľadávky bez príslušenstva v čase začatia konania prevyšovala sumu 500,- eur.

Z obsahu spisu vyplýva, že odporca má v evidencii obyvateľov adresu trvalého pobytu: T., E. ul. XXXX/XX, s dátumom začiatku platnosti: 10. 07. 1987. obec V.. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vykonanej súdom prvého stupňa dňa 07. 09. 2011 (č.l. 48 spisu) vyplýva, že bydlisko odporcu v období od 01. 01. 2009 - 07. 09. 2011 je na adrese: T., E. ul. XX/XX. Zo správy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Komárne, Odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie Policajného zboru Komárno zo dňa 04. 10. 2011 (č. l. 54 spisu) je zrejmé, že pri vykonanom pokuse o doručenie súdnej zásielky odporcovi na adresu: T., E. ul. č. XXXX/XX bolo zistené, že na uvedenej adrese býva D. T., ktorá uviedla, že odporca sa z uvedenej adresy odsťahoval asi pred 3 rokmi, pričom by mal pracovať a aj bývať spolu s rodinou v Anglicku. Zo správy Mestského úradu Komárno zo dňa 28. 11. 2011 (č.l. 59 spisu) vyplýva, že odporca má v evidencii obyvateľov adresu trvalého pobytu: T., E. ul. č. XX/XX aj s rodinnými príslušníkmi: manželka R. C., syn C. C. a dcéra R. C., pričom menovaní nemajú hlásení žiadny iný pobyt, pričom matka odporcu Y. C. má hlásený trvalý pobyt na adrese: T., Ul. J. XX/XX.

Súd prvého stupňa nevyužil všetky možnosti k zisteniu pobytu odporcu, pretože po zistení, že odporca sa v mieste bydliska nezdržuje, uspokojil sa s tým, že terajší pobyt odporcu nie je známy a bez ďalšieho mu ustanovil opatrovníčku. Súd prvého stupňa nedostatočne prešetril pobyt odporcu prostredníctvom rodinných príslušníkov, ktorí sú z obsahu spisu súdu známi. Ide o manželku R. C., syna C. C., dcéru R. C. a matku Y. C.. Okrem toho z obsahu spisu vyplýva, že odporca by sa mal zdržiavať v Anglicku.

Vzhľadom k vyššie uvedenému odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP zrušil a vec podľa § 221 ods. 2 OSP vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia. V ďalšom konaní súd prvého stupňa najskôr dôsledne prešetrí pobyt odporcu. V tejto súvislosti bude zisťovať pobyt odporcu, za týmto účelom vyzve príbuzných odporcu, aby súdu oznámili jeho pobyt. Pokiaľ sa súdu prvého stupňa nepodarí pobyt odporcu zistiť, ustanoví v zmysle vyššie uvedených zásad odporcovi podľa § 29 ods. 2 OSP opatrovníka, ktorého pred ustanovením vyzve k udeleniu súhlasu s touto funkciou. Súd prvého stupňa vyzve príbuzných odporcu, aby oznámili či súhlasia s tým, aby boli odporcovi ustanovení v konaní za opatrovníka a v kladnom prípade uprednostní osobu rodinného príslušníka, ktorú ustanoví ako opatrovníka odporcovi pre toto konanie. S takto ustanoveným opatrovníkom potom bude vo veci ďalej konať, pričom ustanovenému opatrovníkovi je nutné doručiť návrh na začatie konanie, ako aj všetky písomnosti v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku tak, ako keby išlo o zástupcu na základe plnomocenstva, pričom v priebehu celého konania súd prvého stupňa bude dbať na to, aby ustanovený opatrovník riadne plnil svoju funkciu a aby nešlo len o formálne zastúpenie. Následne potom vo veci samej opätovne rozhodne a v dôvodoch rozhodnutia sa bude okrem iného zaoberať aj dôvodmi uvedenými navrhovateľom v odvolaní. Zároveň v novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o náhrade trov celého konania, vrátane odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.